

**YLEX-KANAVALLA SOITETUN MUSIIKKITARJONNAN
MONIPUOLISUUS VUOSINA 2004 JA 2014**

Helleka Tallgrén
Kandidaatintutkielma
Musiikkitiede
Kevät 2015
Jyväskylän yliopisto

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
2 TEOREETTINEN TAUSTA	4
2.1 Aiempi tutkimus.....	4
2.2 YleX ja julkinen palvelu	5
2.2.1 Julkinen palvelu	6
2.2.2 Yleisradio.....	7
2.3 Monipuolisuus	9
3 TUTKIMUSASETELMA	12
3.1 Tutkimuskysymys	12
3.2 Aineisto	12
3.3 Menetelmä.....	13
4 TULOKSET	17
4.1 Teokset ja artistit.....	17
4.2 Soittolistan ulkopuoliset teokset	20
4.3 Genre.....	22
4.4 Teosten alkuperä ja esittäjän sukupuoli	23
5 PÄÄTÄNTÖ	25
LÄHTEET	29
Elektroniset lähteet	31
LIITTEET	33

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistinen tiedekunta	Laitos – Department Musiikin laitos
Tekijä – Author Helleka Tallgrén	
Työn nimi – Title YleX-kanavalla soitetun musiikkitarjonnan monipuolisuus vuosina 2004 ja 2014	
Oppiaine – Subject Musiikkitiede	Työn laji – Level Kandidaatintutkielma
Aika – Month and year 5/2015	Sivumäärä – Number of pages 28
Tiivistelmä – Abstract <p>Tutkimus selvittää, miten YleX-kanavalla soitetun musiikkitarjonnan monipuolisuus on muuttunut, kun verrataan vuosia 2004 ja 2014. Tutkimusta pelkästään Ylellä soitetun musiikin monipuolisuudesta ei ole tehty aikaisemmin, varsinkaan näin pitkällä aikavälillä.</p> <p>Tutkimus tehtiin empiirisen aineiston avulla. Aineisto sisältää kaikki yhden viikon aikana soitetut kappaleet molemmilta vuosilta. Soitettujen kappaleiden tiedot on saatu Yleltä. Tulokset on analysoitu aineistosta mm. eri musiikkiteosten ja artistien määrien vaihteluna ja 30 soitetuimman teoksen ja soittolistan ulkopuolisten teosten osuuksina kaikesta soitetusta musiikista. Tulokset osoittavat, että monipuolisuus on eri artistien ja teosten tarjonnan puolesta vähentynyt vuodesta 2004 vuoteen 2014.</p> <p>Kanavalla soitetun musiikin monipuolisuuden vähenemiseen on vaikuttanut musiikin erikoisohjelmien lopettaminen. Vaikka monipuolisuus on vähentynyt, YleX on musiikkitarjontansa puolesta silti monipuolinen kanava.</p>	
Asiasanat – Keywords	
Säilytyspaikka – Depository	
Muita tietoja – Additional information	

1 JOHDANTO

Julkinen ja kaupallinen palvelu ovat kautta aikain kilpailleet radiokentällä samoista kuulijoista. Yleisö on hakeutunut sille kanavalle, mikä sen mieltymyksiä parhaiten palvelee. Musiikin roolista on Vilkon (2010, 24) mukaan tullut muita osia tärkeämpi kuulijoiden valitessa radiokanavaa. Musiikki on tärkein kilpailuvaltti, jota Ylekin hyödyntää kilpaillessaan kuulijoista kaupallisten radiokanavien kanssa. Ylen tehtävänä on tarjota mahdollisimman monipuolista ja kattavaa sisältöä niin aikuisille kuin nuorillekin. Nuorison palvelemiseen YleX on paras kanava, sillä se on Ylen ainoa nuorille ja nuorille aikuisille kohdennettu suomenkielinen radiokanava. YleX on kuitenkin lähentynyt kanavailmeeltään kaupallisia kanavia hyödyntäen soittolistaa ja teosten tiukentuvaa rotaatiota.

Vaikka radion rooli ihmisen tärkeimpänä musiikkimediana on heikentynyt, sen rooli on edelleenkin merkityksellinen. Radioissa käytettävät soittolistat rajaavat suuren yleisön tietoisuuteen pääsevän musiikin, ja näin ollen vaikuttavat ihmisten käsityksiin musiikista määrittelemällä sen, mitä pidetään nykymusiikkina. Kun toiset teokset ovat jatkuvasti esillä soittolistan toiston kautta, jäävät toiset unohduksiin. Radio ohjaa yleisön musiikkimieltymyksiä ja vaikuttaa siihen, millaista musiikkia levy-yhtiöissä halutaan tuottaa. Tämän vuoksi monipuolisuus radiossa on tärkeää.

Koska kaupallinen radio keskittyy oman voittonsa maksimointiin, ei siltä voi odottaa laajaa ja monipuolista tarjontaa. Kuulijat nimittäin hakevat radiosta ennalta tuttua musiikkia, joka nuorille suunnattujen formaattiradioiden piirissä tuotetaan toiston kautta. Tämän vuoksi monipuolisuuden tarjoaminen jää Ylen tehtäväksi. Tehtävä on kuitenkin hankala, sillä Ylen odotetaan tavoittavan laajasti monet eri ikäryhmät monipuolisella ja kaikki väestöryhmät huomioivalla ohjelmistolla, eli kilpailuun kaupallisten kanssa ei saa käydä samoilla keinoilla kuin kaupalliset.

Aiemmissa tutkimuksissa, kuten Ala-Fossi (2006a), on keskitytty useamman kanavan väliseen vertailuun, etenkin kaupallisten asemien saralla. Pitkän aikavälin tutkimusta on tehty vain kaupallisista kanavista, kuten esimerkiksi Uimonen (2011) on tehnyt. Monissa näissä tutkimuksissa on huomioitu musiikin lisäksi kaikki puhesisältö ja muu materiaali, ja

analysoitu niiden suhdetta ja tehty päätelmiä monipuolisuudesta. Monissa tutkimuksissa soitetun musiikkitarjonnan monipuolisuutta on tutkittu lähes pelkästään genreluokituksen kautta.

Tutkielmani kannalta tärkeä lähde on Arto Vilkon (2010) useiden radiokanavien sisältöä analysoiva tutkimus, joka on lähimpänä omaa tutkimustani. Vilko tarkastelee keskenään kilpailevien formaattiradioiden samankaltaisuuksia, kaupallisten asemien ja julkisen palvelun asemien eroja ja formaattiradion vallankäyttöä.

Tutkielmassani selvitän, miten nuorille ja nuorille aikuisille suunnatulla YleX-kanavalla soitetun musiikkitarjonnan monipuolisuus on muuttunut vuosina 2004 ja 2014. Tutkimus on tarpeellinen, sillä julkisen palvelun kanavia on tutkittu hyvin vähän, ja kun monipuolisuus on mainittu Yleisradion toimintastrategiassa, on tärkeää selvittää toteutuuko se YleX-kanavalla. Keskityn tutkimuksessani kanavalla soitettuun musiikkiin, sillä musiikki on erittäin merkittävä, ellei merkittävin osa radioiden sisältöä. Monipuolisuuden muuttuminen on nähtävissä vertailemalla tutkimuksen empiirisestä aineistosta löytyviä molempien vuosien kaikkia soitettujen teosten ja artistien määriä, sekä 30 soitetuimman teoksen ja kerran soineiden teosten määrää suhteessa kaikkeen soitettuun musiikkiin.

2 TEOREETTINEN TAUSTA

2.1 Aiempi tutkimus

Mediaviestimien monipuolisuutta on tutkittu melko paljon mediatutkimuksen kentällä. Sitä on erityisesti tutkittu televisiotutkimuksen saralla, mutta myös radiotutkimuksessa. Ensimmäiset monipuolisuustutkimukset tehtiin Yhdysvalloissa 1946, joissa keskityttiin radio-ohjelmistojen sisällöntarjontaan ja monipuolisuuteen. Tuolloin tutkijat nauhoittivat ohjelmia useilta eri kanavilta analysoidakseen niitä. Nykyään Yhdysvaltain radiotutkimuksista suuri osa tehdään koko kentän laajuisesti tarkastelemalla eri ohjelmaformaattien määrää, vaikka se ei välttämättä ole tae erilaisuudesta. (Ala-Fossi 2006a, 23–24.) Ruotsissa monipuolisuutta on tutkittu vertaamalla Ruotsin radion äänitearkistossa olemassa olevien äänitteiden määrää radiossa soiviin äänitteiden määrään, ja vertaamalla kaikkien soitettujen kappaleiden määrää yksittäisten soitettujen kappaleiden määrään. (Ala-Fossi 2006a, 25.)

Suomen radiotutkimuksessa monipuolisuutta on aikaisemmin tutkittu radiokanavien koko sisältöjen ja ohjelmistojen suhteen, kuten paikallisradiotutkimukset I ja II vuosilta 1987 ja 1989. Näissä tutkimuksissa on huomioitu musiikin lisäksi kaikki puhesisältö ja muu materiaali, ja analysoitu niiden suhdetta ja tehty päätelmiä monipuolisuudesta. Musiikkitarjonnan monipuolisuutta on tutkittu lähes pelkästään genreluokituksen kautta. Esimerkiksi Marko Ala-Fossin (2006a) tutkimus paikallisradiokanavista keskittyy musiikin kohdalla ainoastaan soitettujen teosten genreluokitusten jakautumiseen. Myös Heikki Uimonen (2011) analysoi soitettujen genrejen prosenttiosuuksia ja niiden jakautumista tutkimuksessaan kaupallisten radioiden musiikin rakennemuutoksesta 1985–2005, mutta hän kiinnittää myös huomiota kotimaisen musiikin osuuteen sekä yksittäisten artistien ja teosten määriin.

Televisiotutkimuksen saralla tehdyt monipuolisuustutkimukset ovat hyödynnettävissä myös radiotutkimuksessa. Richard van der Wurffin ja Jan van Cuilenburgin (2001) tutkimus kilpailun vaikutuksista Hollannin TV-markkinoilla, ja Minna Alasman, Heikki Hellmanin ja Tuomo Saurin (2005) tutkimus TV-ohjelmistojen monipuolisuudesta Suomessa 1993–2002, ovat sovellettavissa myös radiokentällä. Alasman ym. tutkimuksessa tarkastellaan myös

toimilupamuutosten ja kilpailun lisääntymisen vaikutuksia monipuolisuuteen (2005, 387), mitkä ovat paikkansapitäviä myös radiomarkkinoilla.

Ylen musiikista on tehty tutkimusta melko vähän verrattuna kaupallisista kanavista tehtyyn tutkimukseen. Tutkimuksessa on myös keskitytty paljon historian Ylen kuvailemiseen. Pentti Kemppainen (mm. 2001) on tehnyt paljon tutkimusta suomalaisen radion historiasta, erityisesti 1990-luvun kanavauudistuksesta. Kemppainen (2001 ja 2009) on kiinnittänyt tutkimuksissaan huomiota erityisesti nuorisoon ja heille suunnattuun musiikkiin. Raimo Salokangas (1997) on perehtynyt Yleisradion historiaan. Tärkeä Yleisradion radiosisältöjen tutkimukseen paneutunut teos on Ari Almin ja Kimmo Salmisen (1992) toimittama artikkelikokoelma *Toosa soi. Musiikki radion kilpailuvälineenä*. Kaupallisten lisäksi julkisrahoitteisten radioasemien musiikkitarjontaa tarkastelevia artikkeleja löytyy myös Vesa Kurkelan (2009) toimittamasta teoksesta *Musiikki tekee murron: tutkimuksia sävel- ja hittiradioista*.

Tutkimuksissa monipuolisuutta voidaan mitata joko kanavakohtaisesti eli vertikaalisesti tai eri kanavien välillä eli horisontaalisesti (Alasma et al. 2005, 386). Ala-Fossin tutkimus (2006a) on hyvä esimerkki horisontaalisesta tutkimuksesta, sillä hän vertasi usean eri paikallisradion samaan aikaan äänitettynä ohjelmatalenteita keskenään, ja Uimosen (2008,) tutkimus on osin myös vertikaalisesta, sillä hänen tutkimuksessaan verrattiin eri radioasemien äänitetallenteita useilta eri vuosilta.

2.2 YleX ja julkinen palvelu

YleX on vuonna 2003, toisen kanavauudistuksen myötä perustettu Ylen radiokanava, joka on suunnattu populaarimusiikista kiinnostuneelle nuorelle yleisölle (Yle 2003, 3). YleX on formaattiradio, sillä sen sisältö koostuu pääosin tietylle kuulijaryhmälle kohdennetusta lähetysvirrasta, jossa ei kuulla erinäisiä ohjelmia, vaan musiikkivalikoiman määrittävän soittolistan avulla tuotettu sisältö on musiikkipainotteista ja puhe toimii vain täydentävänä elementtinä (Uimonen 2011, 20–21). Lähetysvirran ohella YleX:n ohjelmistoon kuuluvat ohjelmablokit, eli yksittäiset ohjelmat, joilla ei juurikaan ole vaikutusta toisiinsa (Uimonen 2011, 20), musiikin erikoisohjelmien muodossa. Vuonna 2014 musiikin erikoisohjelmia olivat

esimerkiksi *Uuden musiikin aamu- ja iltavuorot* ja *Parasta ennen!*. Erikoisohjelmat ovat perua YleX:ää edeltäneestä Radiomafiasta, jossa kanavan sivistävää tehtävää toteutettiin niiden avulla (Kempainen 2001, 225).

2.2.1 Julkinen palvelu

Seuraavaksi avaan hieman julkisen palvelun -käsitettä. Julkisella palvelulla tarkoitetaan valtion rahoittamaa yleisradiotoimintaa, joka tarjoaa kansallisesti esimerkiksi televisio- ja radiopalveluita (Silvo 1998, 3).

Julksen palvelun ideologia on syntynyt 1920-luvulla Iso-Britanniassa vastareaktiona Yhdysvaltalaiselle “liukuhihnaviihhteelle”. Julksen palvelun tehtävänä nähdään tarjota mahdollisimman monipuolista ohjelmatarjontaa, johon kuuluu “uutisia, valistusta ja viihdettä” koko väestön, vähemmistöt mukaan lukien, tarpeet huomioon ottaen. Sen tarkoitus ei ole mahdollisimman suuren yleisön tavoittelu. (Kivikuru 1994, 15.) Julksen palvelun tehtäviin kuuluu myös kansallisen kulttuurin tukeminen, ja samalla ulkomaisen “superkulttuurin” ylivalan estäminen, puolueettomuus ja moniarvoisuus (Nieminen & Pantti 2004, 51; Syrjälä 2009, 177).

Silvo (1998, 6) pitää tärkeänä, että julkinen palvelu viestii oman maan ja maailman tapahtumia ja esittelee molempien kulttuuria. Myös kaupallisen osapuoli voi tehdä näin, mutta ainoastaan julkisen palvelun tulee kohdata maailma niin monimutkaisena ja monipuolisena kuin se on (Silvo 1998, 6-7). Monipuolisuus ja vaihtoehtoisuus ovat kuuluneet Suomen Yleisradion toimintastrategiaan jo kauan. Julksen palvelun radion tehtävänä nähdäänkin mahdollisimman monipuolisen musiikkitarjonnan esittäminen niin, että kaupallisen hittimusiikin esittäminen jää minimiin. (Vilkkö 2010, 51.)

Ohjelmistojen laatu on nähty julkisen palvelun suurimpana määrittäjänä (Barnard 2000, 32). Monipuolisuus on osa laatua. On käyty keskustelua siitä, onko yleisömäärillä vaikutusta laatuun. Liberalistisen näkökulman kannattajat ovat sitä mieltä, että yleisön määrä ratkaisee ohjelmiston laadun, eli paljon yleisöä tavoittava ohjelmisto on laadukasta, koska kuluttaja on järkevä ja tietää millainen ohjelma tyydyttää hänen “viestinnälliset tarpeensa”. Pluralistisen ja kriittisen näkökulman kannattajat sen sijaan esittävät, että yleisön määrä ei kerro ohjelmiston

laadusta. Ohjelmiston laatu voi olla huono, oli yleisöä paljon tai vähän. Yleisömäärien liian tarkka seuraaminen johtaa eri kanavien ohjelmistojen samankaltaistumiseen, sillä kanavat pyrkivät mahdollisimman korkeaan yleisömäärään tarjoamalla entistä populaarimpia sisältöjä. (Nieminen & Pantti 2009, 50.)

Yle perustaa toimintansa esikuvansa BBC:n tavoin “yleisölähtöiseen ohjelmatyöhön, toiminnan läpinäkyvyyteen sekä taloudellisen tehokkuuden kehittämiseen” (Vilkko 2010, 27,104). Kun BBC irtautui lähettäjakeskeisyydestä 1970-luvulla formaattiradion rantauduttua ja alkoi pelata samoilla aseilla kuin kaupalliset kilpailijansa laadusta tuli kiistanalainen keskustelun aihe (Vilkko 2010, 104; Barnard 2000, 32). Julkisen palvelun on siis muutettava ohjelmistojaan kaupallisten kilpailijoidensa kaltaiseksi, kun se lähtee kilpailemaan samoilla markkinoilla (Nieminen & Pantti 2009, 51). BBC:n tapauksessa soittolista oli kuitenkin vapaampi ja monipuolisempi kuin kaupallisilla kilpailijoilla, sillä useampi ihminen, yleensä soittolistasta vastuussa oleva tiimi, pystyi siihen vaikuttamaan. Kaupallisilla kanavilla soittolistan sisällöstä vastaa yleensä vain musiikkipäällikkö. (Vilkko 2010, 104–106, 136.) YleX:llä soittolistan sisältöön pääsee vaikuttamaan YleX:n musiikkipäällikkö Peppi Puljujärven (s. a.) mukaan koko toimituksen henkilökunta, vaikkakin Puljujärvi itse tekee lopullisen valinnan.

2000-luvun alussa BBC on nähty täydentävänä palveluna eli se tarjoaa sitä, mitä kaupalliset eivät, mikä voi olla myös ongelmallista. Kun Radio I, joka vastaa suunnilleen YleX:ää, alkuvaiheessa siirtyi Top 40 -formaattista löyhempään vaihtoehtomusiikin tarjontaan, kuuntelijat vaihtoivat joukoittain kanavaa. (Barnard 2000, 37, 134-135.) Samaa aihetta koskeva kiista on myös valloillaan Ylen ympärillä: tuleeko Ylen olla täysi palvelu, joka tavoittaa yleisöä laajasti vai pitäisikö sen olla kaupallisia täydentävä palvelu, joka toteuttaisi vain julkisen palvelun tehtäviään (Hellman 2010, 43–44).

2.2.2 Yleisradio

Suomen Yleisradio on käynyt läpi monia vaiheita historiansa aikana. Ensimmäinen Yleisradion toimintaan vaikuttanut murros oli vuonna 1985, kun paikallisradiokanavat (kaupalliset kanavat) aloittivat toimintansa poliittisessa päätöksenteossa tapahtuneen deregulaation myötä. Tämä johti siihen, että Yleisradio menetti kuulijoitaan kaupallisille

kanaville. Etenkin nuoret kuuntelivat mieluummin paikallisradiokanavia kuin Yleisradion ohjelmia, sillä paikallisradiot soittivat populaarimusiikkia. (Salokangas 1996, 343.)

Yleisradiossa huomattiin, että toimintaa oli kehitettävä uuden kilpailutilanteen vuoksi. Yleisradion tuli toteuttaa julkisen palvelun tehtävänsä, mutta ottaa huomioon yleisön tarpeet pelkän lähettäjakeskeisyyden sijaan. Yleisradiossa suoritettiin kanavauudistus vuonna 1990, jotta saataisiin kuulijat takaisin Yleisradion kanaville. Kyseisessä kanavauudistuksessa nuorisolle perustettiin ensi kertaa oma kanava, Radiomafia, joka tarjosi erinäisten ohjelmien sijaan lähetysvirtaa. Uudistuksen myötä Yleisradio alkoi saada kuulijoitaan takaisin. Vuonna 1994 Yleisradion tavoittavuus oli 68 %, kun taas vuonna 1991 Yleisradio oli tavoittanut vain 65 % koko väestöstä. Radiomafian tavoittavuus oli vuonna 1994 22 % koko väestöstä. (Salokangas 1996, 375–385.)

Vuoden 1990 kanavauudistus tarkoitti sitä, että Yleisradio lähti kilpailuun kaupallisten kanavien kanssa näiden viedessä Yleisradiolta kuulijoita, erityisesti nuoria kuulijoita (Kempainen 2001, 175; Nieminen & Pantti 2009, 50). Kurkela ja Uimonen (2007, 25) huomauttavat, että sama huoli nuorten kuulijoiden valumisesta kaupallisten kanavien puolelle, oli syynä myös vuoden 2003 radiouudistuksessa, jossa YleX perustettiin Radiomafian tilalle.

Ylen valta radiomarkkinoilla on rapistunut. Syyskuussa 2014 radion kuuntelua mittaavan Finnpanelin (2014) tulosten mukaan kaupallisten kanavien päätavoittavuus oli noussut 49 %, mikä on enemmän kuin Ylen päätavoittavuus 41 %. YleX:n tavoittavuus on vähentynyt 10 %:sta 5 %:iin (YLE 2004; Finnpanel 2014).

Ylessä on myös ryhdytty säästötalkoisiin. Vakituista henkilöstöä on vähennetty vuosina 2000–2011 tasaiseen tahtiin vajaasta 4000 hengestä hieman yli 3000 henkeen. Myös aikapalkkaisten määrää on vähennetty. (YLE 2011.) Vuonna 2013 henkilöstökehityksen suunta lähti hieman muuttumaan: vakituista henkilöstöä oli 77 enemmän kuin edellisenä vuonna (YLE 2013b, 20). Kuitenkin syksyllä 2014 Ylessä käytiin YT-neuvottelut, johtuen säästötarpeista ja toimintamallien muuttumisesta (YLE 2014, 12). Ylen liikevaihto saatiin kasvamaan vuosina 2003–2012 330 miljoonasta eurosta 423 miljoonaan euroon. Tämä on osin automatisoinnin lisääntymisen ansiota. (YLE 2013a.) Muita syitä liikevaihdon lisääntymiseen voidaan hakea vuoden 2012 toisella puoliskolla järjestetystä “nollatalkoot”

säästökampanjasta (YLE 2013b, 23). Työtekijöiden vähentäminen viittaa ihmisen, esimerkiksi musiikkitoimittajien, valitseman musiikin vähenemiseen. Soittolistan suurempi hyödyntäminen on osa automatisointia.

Vuoden 2012 alkuun sijoittuvat myös lähes viimeisten musiikin erikoisohjelmien lopettamiset YleX:llä (Haettu 16.3.2015 Yle.fi, Ohjelmaopas, Radio), jotka lienevät vähentäneen kanavan menoja, musiikkitoimittajien mahdollisten irtisanomisten vuoksi. Ylen luovien sisältöjen johtaja Ville Vilén on todennut, että “musadiggarit” (erikoisohjelmien kuuntelijat), joille musiikki on erittäin tärkeää, kattaa vain 10 % Ylen kuulijoista. Isolle osalle kuulijoista musiikki on kuitenkin vain viihdettä ja käyttöä (Heikkilä 2012).

Kaikki nämä säästötarpeet ja vähennykset vaikuttavat monipuolisuuteen. Uimosen ja Kurkelan (2007, 27) mielestä Ylellä olisi resursseja monipuolisuuden lisäämiseen, mutta yhtiö on kiinnostunut lisäämään vain kuulijamääräänsä ja toimimaan kuten kaupalliset kanavat.

YleX lähenee kaupallisia radiokanavia. YleX:n ja sen edeltäjien vaiheissa on paljon samankaltaisuutta kuin kaupallisten kanavien vaiheissa. Uimonen (2011, 201–208) tiivistää kaupallisen radion aikakaudet seuraavasti:

1. Blokkiradio (1985–1990), jolloin sisältö koostui yksittäisistä ohjelmista, joiden kautta monipuolisuus tuotettiin.
2. Formaattiradion muotoutuminen (1990–1995), jolloin prime timessa lähetysvirta ja blokkiohjelmat ilta-aikaan. Prime timessa soitettiin mahdollisimman ärsyttämätöntä musiikkia ja hittejä, joka aiheutti monipuolisuuden vähenemisen.
3. Mediasynergia (1995–2005), jolloin alkoi samojen teosten reippaampi rotaatio ja sisältöä alettiin määrittää sopivaksi kanavan saundiin.

2.3 Monipuolisuus

Monipuolisuudesta puhutaan tutkimuskirjallisuudessa myös diversiteettinä ja se on olennainen osa mediatutkimusta. Esimerkiksi Alasma ym. (2005) ovat kääntäneet diversiteetin monipuolisuudeksi.

Denis McQuail (1992, 144–145) on jakanut median monipuolisuuden kolmeen kohtaan:

- 1) heijasteleva monipuolisuus (*diversity as reflection*) eli media heijastaa yhteiskunnan koko kirjoa, mielipiteistä eri kulttuureihin tasapuolisesti,
- 2) esille pääsyn monipuolisuus (*diversity as access*) eli kaikki äänet/ryhmät pääsevät esille mediassa,
- 3) tarjolla olevien kanavien ja ohjelmavalikoimien monipuolisuus (*diversity as more channels and choice for the audience*) eli tarjolla on useita kanavia, jotka esittävät monipuolista, toisistaan eroavaa ohjelmaa.

McQuailin jaottelusta voidaan mennä syvemmälle ja tarkastella median monipuolisuutta lähteiden, sisältöjen ja vastaanoton kautta (Alasma et al. 2005, 377; Nieminen & Pantti 2009, 40). Omassa tutkimuksessani keskityn sisältöjen monipuolisuuteen. Sisältöjen monipuolisuudella voidaan viitata muun muassa formaattien ja lajityyppien rikkauteen (Nieminen & Pantti 2009, 41), mutta keskityn vain ohjelmiston, tässä tapauksessa soitettun musiikin, monipuolisuuteen.

Monipuolisuus on käsitteenä yhtä aikaa empiirinen ja normatiivinen. Monipuolisuuden mittaamisen apuna on käytetty Jan van Cuilenburgin (2000) jaottelua heijastavaan monipuolisuuteen (*reflective diversity*) ja avoimeen monipuolisuuteen (*open diversity*). Heijastava monipuolisuus keskittyy siihen, miten kysyntä ja tarjonta kohtaavat, eli miten yleisön mieltymykset näkyvät suhteellisesti mediassa. Avoin monipuolisuus taas tarkoittaa sitä, että mediasisällöissä tulisi esittää eri mielipiteitä ja mieltymyksiä tasapuolisesti. (van Cuilenburg, 2000, 53–54.) Tutkimukseni tapauksessa on kyse avoimesta monipuolisuudesta. Toinen monipuolisuuden mittaamiseen käytetty apuväline on suhteellisen entropian matemaattinen malli, joka mittaa kuinka tasavertaisesti eri ohjelmatyypit ovat kanavalla edustettuina. (Hellman 2001, 184–185, 190-191.) Useimmiten televisiotutkimuksissa käytetty entropian indeksi ei soveltunut omaan tutkimukseeni, sillä tutkimuskohteenani on YleX:llä soitettu musiikki. YleX:n sisältöön ei kuulu toisistaan eroavia ohjelmatyyppejä, eikä entropian indeksi sovellu suoraan musiikin monipuolisuuden analysoimiseen. Esimerkiksi Ala-Fossi (2006a) hyödynsi entropian indeksia vertaillaessaan kaiken sisällön, kuten musiikki, asiaohjelmat, juonnot jne., jakautumista.

Monipuolisuus on julkiselle palvelulle laadun kriteeri (Nieminen & Pantti 2009, 40). Monipuolisuuden vastakohtaksi voidaan olettaa tiukka formaattiradio, jonka piirteisiin kuuluvat Uimosen (2011, 12–21) mukaan keskittyminen vain tarkkaan rajatulla soittolistalla olevan musiikin soittamiseen, mahdollisimman suuren, mutta tarkkaan rajatun kuulijaryhmän tavoittelu, soitettujen teosten voimakas toisto sekä rutiinit ja muuttumattomuus. Koska formaattiradion soittolista (tässä tapauksessa kaikki soitettu musiikki) pyrkii olemaan ennustettava ja homogeeninen, voidaan todeta formaattiajattelun rajaavan monipuolisuutta (Vilkkö 2010, 41).

Monipuolisuuteen vaikuttavat usein ulkoiset tekijät. Esimerkiksi van der Wurffin ja van Cuilenburgin (2001, 255) mukaan maltillinen kilpailu lisää monipuolisuutta, mutta liian tiukka kilpailu kaventaa sitä ja samankaltaistaa ohjelmistoa. Alasma ym. (2005) ovat osoittaneet tämän omassa tutkimuksessaan Suomen TV-markkinoista. Lisää kilpailua luoneen uuden kanavan tulo markkinoille osuu monipuolisuuden vähentymisen alkuun. Mitä kovempaa kilpailu on, sitä yksipuolisempaa ohjelmistoa kanavat tarjoavat. (Alasma et al. 2005, 388. 390.) Samasta huomauttaa myös Ala-Fossi (2006b, 134): radioiden välinen tiukentunut kilpailu samankaltaistaa radioita niin genrejen kuin soitettujen teosten suhteen.

3 TUTKIMUSASETELMA

3.1 Tutkimuskysymys

Tutkimukseni pääkysymys on, miten YleX-kanavalla soitetun musiikkitarjonnan monipuolisuus on muuttunut vuodesta 2004 vuoteen 2014. Tähän vastaan pienempien tutkimuskysymysten avulla, joiden vastaukset löytyvät käyttämästäni aineistosta. Muut tutkimuskysymykset ovat seuraavat:

- Miten soitetujen artistien ja teosten määrä on muuttunut?
- Miten soittolistan ulkopuolisten teosten määrä on muuttunut?
- Miten soitetun musiikin genrejen osuudet ovat muuttuneet?
- Miten soitetujen teosten kotimaisuuden ja ulkomaisuuden suhde on muuttunut?
- Miten naisten tai miesten esittämän musiikin suhteellinen osuus on muuttunut?

Olen päättänyt vuosiin 2004 ja 2014, koska YleX on syntynyt Ylen kanavaudistuksen myötä vuonna 2003 (YLE 2002, 6), jolloin vuonna 2004 toiminta on jo päässyt hyvin käyntiin, mutta silti käsitellään kanavan alkuaikoja. Vuosi 2014 on valikoitunut, sillä se on mahdollisimman lähellä tätä päivää.

Hypoteesini on, että YleX-kanavalla soitetun musiikkitarjonnan monipuolisuus on vähentynyt sitten vuoden 2004. Päätelmä pohjautuu siihen, että YleX on vähentänyt musiikin erikoisohjelmiaan, jotka soittavat paljon erilaista musiikkia, mikä lisää monipuolisuutta. Yle on myös käynyt läpi säästötalkoita ja henkilöstön vähennyksiä (kts. luku 2.2), jotka vaikuttavat monipuolisuuteen rahoituksen kautta. Myös vuoden 2013 vuosiraportissa (YLE 2013a) mainittu automatisoinnin lisääminen ei luo hyviä näkymiä monipuolisuuden kannalta.

3.2 Aineisto

Aineisto on saatu Yleltä kappaleiden nimet, esittäjät ja soittopäivämäärät sisältävinä Excel-taulukoina. Muut aineistoon kuuluvat tiedot, kuten esittäjän sukupuoli ja genre, olen koostanut kuuntelemalla kyseisiä kappaleita ja etsimällä tietoa netistä kyseisestä artistista.

Aineistoni koostuu muokkaamistani Excel-taulukoista, jotka pitävät sisällään YleX:llä viikon 43 soitettut teokset vuosilta 2004 ja 2014 sekä niiden esittäjät, genren, kotimaisuuden tai ulkomaisuuden ja esittäjän sukupuolen. Aineiston koko on yhteensä 2469 musiikkiteosta (2004: 1239 teosta, 2014: 1230 teosta) kaikkine tietoineen. Näiden lisäksi tarkasteltavaan aineistoon kuuluu molempien vuosien ohjelmakaaviot, jotka olen koostanut kyseisten viikkojen Helsingin Sanomien radio-ohjelmatiedoista.

Tutkin monipuolisuuden muuttumista yhden viikon aikana esitettyjen teosten pohjalta, sillä käsityksen radiomusiikista voi muodostaa jo viikon mittaisesta jaksosta (Uimonen 2008, 52). Valitsin tutkittavaksi viikon 43, sillä sille ei satu erityisiä pyhäpäiviä tai muita yleisiä vapaapäiviä, mitkä saattaisivat vaikuttaa esimerkiksi ylimääräisten uusintojen määrään.

3.3 Menetelmä

Aikaisempia teorioita hyödyntäen määritän monipuolisuutta aineistoni pohjalta seuraavasti:

1. soitettujen eri teosten määrä ja soitettujen eri artistien määrä,
  - 1.1 30 soitetuimman teoksen ja artistien osuudet kokonaisuudesta,
2. soittolistan ulkopuolisten teosten määrä ja suhde kaikkien teosten määrään,
3. eri genrejen jakautuminen,
4. teoksen kotimaisuus tai ulkomaisuus,
5. teoksen esittäjän sukupuoli.

Kaikki viisi kohtaa ovat osa soitettun musiikin monipuolisuutta, eivätkä ne yksinään kerro monipuolisuudesta paljoa. Hyödynnän monipuolisuuden mittareissani erityisesti Vilkon (2010) tekemään monipuolisuuden määrittelyä. Listani kohdat 1.-3. ovat tärkeä osa Vilkon tutkimuksen monipuolisuusosiota (2010, 198–207). Kohdat 4.-5. eivät ole suoria monipuolisuuden mittareita Vilkon tutkimuksessa, mutta ne on siinäkin huomioitu.

Kuten kohdassa 2.3 esitän, lähestyn monipuolisuutta eri teosten määrän, eri artistien määrän, soittolistan ulkopuolisten teosten määrän, genrejen jakautumisen, teoksen alkuperän ja esittäjän sukupuolen kautta. Lisäksi kiinnitän huomiota 30 soitetuimman teoksen ja 30

soitetuimman artistin osuuksiin kaikista soitetuista kappaleista toiston huomioiden. Määrittelyni pohjaa Arto Vilkon (2010) väitöskirjassaan esittämiin näkökulmiin, joilla tarjonnan monipuolisuutta voidaan lähestyä. Erittäin olennaista monipuolisuuden tarkastelussa on toiston tunnistaminen (Vilkkö 2010, 50). Näin ollen olen huomionut toiston kaikissa tarkastelemisani kohdissa.

Eri teosten ja artistien määrä. Tähän on laskettu kaikki eri teokset ja artistit, jotka ovat tutkittavilla viikoilla soineet. Teosten määrä antaa mielikuvan soittolistan koosta, vaikkei se olekaan suoraan niistä luettavissa (Vilkkö 2010, 141). Mitä enemmän eri artisteja ja eri teoksia, sitä monipuolisempaa on kanavan musiikkitarjonta. 30 soitetuimman teoksen osuus kokonaisuudesta kertoo toistosta, joka on formaattiradiolle ominainen tapa pitää yllä yleisösuhdetta. Jos toistoa on paljon, se homogenisoi musiikkitarjontaa, sillä usein soiva teos vie soittoaikaa toisilta, vähemmän soivilta teoksilta. (Vilkkö 2010, 141, 196, 216.) 30 soitetuimman artistin listaa tarkastelemalla on nähtävissä pidetäänkö kanavalla yllä tähtiajattelua eli suositaanko toiston kautta jotain tiettyä artistia. Tähtiajattelussa suosittujen artistin useimmat teokset soivat useita kertoja tutkimusjaksolla. Monipuolisuutta tukee useampi artisti vähemmällä teoksilla. (Vilkkö 2010, 198–199.)

Soittolistan ulkopuoliset teokset. Soittolistan ulkopuolisiksi teoksiksi olen laskenut esitykset, jotka soivat vain kerran viikon aikana. Toisto kuuluu olennaisesti soittolistaan, joten jos teos soi vai kerran, se ei todennäköisesti soittolistalle kuulu. Se, että kanava soittaa paljon soittolistan ulkopuolisia teoksia, kertoo laajasta tarjonnasta ja vaihtoehtojen runsaudesta. Tiukkaan radioformaattiin nimittäin kuuluu toiston luoma yllätyksellisyys eli tietyt kappaleet soivat päivästä toiseen. (Vilkkö 2010, 198–200.)

Genre. Huolimatta siitä, että genre on “keinotekoisesti päälle liimattu tarra”, sen avulla voidaan keskustella monipuolisuudesta (Vilkkö 2010, 38). On hyvä huomata, että radiomusiikki on kuin oma genrensä, sillä se toimii radion ehdoilla. Musiikilla on oma funktionsa, etenkin formaattiradiossa, joten kanavan ei oleteta edustavan laajasti edes populaarimusiikin koko kenttää (Vilkkö 2010, 369). YleX on nuorille suunnattu kanava (Yle 2012, 38), joten kanavalla soitetaan nuorten suosimaa musiikkia. Makututkija Semi Purhosen (2014, 40, 42) mukaan “nuorisomusiikkiin” kuuluvat hip hop, elektroninen tanssimusiikki ja rock. Voidaan siis jo genrejaottelun rajausvaiheessa olettaa, että jazzia ja klassista ei

aineistosta löydy, sillä niitä on perinteisesti tarjottu vanhemmille (Vilkko 2010, 43). Eri genret eivät siis suoraan kerro monipuolisuudesta, johtuen formaatin tekemästä rajauksesta nuorille suunnattuun musiikkiin, vaan oleellisempaa on tarkastella genrejen jakautumista suhteessa toisiinsa. Mitä tasaisemmin lajityypit ovat edustettuina, sitä monipuolisempaa musiikkitarjonta on (Ala-Fossi 2006a, 179).

Olen luokitellut aineiston karkeasti neljään genreluokkaan: rock/metalli, pop/R&B, dance/elektro ja rap/urban hyödyntäen Vilkon nuorisokanavien genreluokittelua (Vilkko 2010, 148). Pop/R&B on kevyehköä ja melodista, josta esimerkkiteos *Britney Spears: My Prerogative*. Kyseisen teoksen olennaisin osa laulumelodia, jota säestää sitä häiritsemätön tausta. Dance/elektro on rytmisesti korostunutta erityisen tanssittavaa musiikkia, josta esimerkkiteos on *Eric Prydz: Call On Me*. Teoksessa on pääosassa vahva basso ja rytmi. Rytmii on melodiana tärkeämpi elementti, ja laulu toimii vain lisämausteena. Raja dancen ja popin välille on osittain vaikea vetää, sillä varsinkin vuonna 2014 kyseiset genret ovat sekoittuneet vahvasti keskenään. Rajatapauksissa dance/elektroksi olen kuitenkin herkemmin nostanut teoksen, jossa on paljon "konejytkettä" ja laulumelodiat eivät saa niin suurta osaa kuin pop/R&B:ssä. Rock/metalli on poppia rosoisempaa, josta esimerkkiteos on *Green Day: American Idiot*. Teoksessa on vahvasti särösähkökitaravetoinen ja soittimien avulla luotu tausta on suuremmissa osissa kuin vaikkapa Britney Spearsin teoksessa. Vaikka rock on käsitteenä erittäin laaja ja se ottaa vielä metallimusiikin sisäänsä, se erottuu selkeästi muista valituista genreistä. Rap/urban on lyriikkavetoista ja rytmikästä ja siitä esimerkkiteos on *Heikki Kuula: Pilvellä*, jossa säkeistöt räpätään ja taustalla käytetään selkeää biittiä. Välimaastotapaukset ja kategorioihin sopimattomat kappaleet, kuten *John Beltranin Dia Briosio* ja *Frederikin Huonojen naisten yö* sekä lastenlaulut löytyvät muu-kategoriasta.

Kaikki teokset eivät edusta yksiselitteisesti vain yhtä genreä, joten olen joutunut tekemään tiukkoja rajanvetoja. Tärkeää ei kuitenkaan tutkimuksen kannalta ole genrejen juuri oikea jakautuminen, koska en keskity genrejen erilaisuuteen tai samanlaisuuteen. Genre on myös subjektiivinen asia, jonka kuulija itse luokitaa. (Vilkko 2010, 373.) Kuten Uimonenkin (2008, 58, 60) neuvoo genreluokituksen tekijöitä, täydellisten genreluokitusten tekeminen on siis turhaa ja mahdotonta, sillä genre toimii tutkimuksessa analyysin metodisena välineenä.

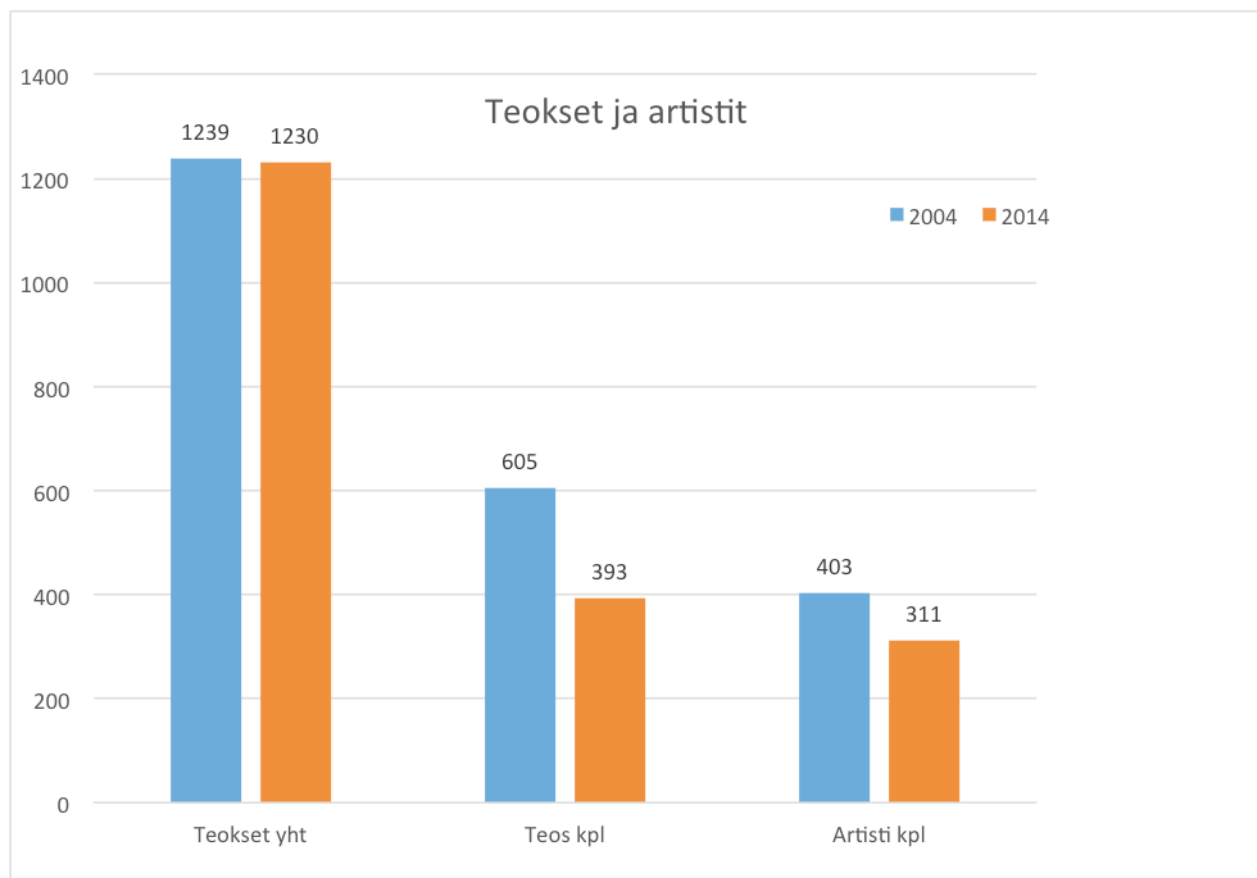
Teoksen alkuperä ja esittäjän sukupuoli. Teosten alkuperän olen jaotellut kotimaiseen ja ulkomaiseen. Teoksen esittäjän sukupuoli määräytyi laulajan mukaan, sillä laulaja on ainoa, jonka sukupuoli voidaan määrittää pelkän kuuntelun perusteella, ja samalla hän on ainoa, joka nostaa sukupuolensa edustetuksi. Instrumentaaliteoksissa sukupuoli määräytyi säveltäjän mukaan. Mitä tasaisemmin nämä muuttujat jakautuvat, sitä monipuolisempi otos on, sillä monipuolisuuden kannalta on tärkeää, että kotimainen ja ulkomainen musiikki pääsevät molemmat esille, samoin kuin miesten ja naisten esittämä musiikki.

4 TULOKSET

Seuraavaksi esittelen tutkimukseni tuloksia. Vertaan omia tuloksiani erityisesti Vilkon (2010) tuloksiin. Vilkon tulokset eroavat jonkin verran omistani, sillä hän on valitsemallaan tutkimusviikolla (vko 47, vuonna 2004) keskittynyt ns. prime timeen eli aikaan välillä klo 6-18 (Vilko 2010, 70). Omassa tutkimuksessani olen ottanut huomioon YleX:n koko lähetysajan eli noin klo 6:30–24 (Puljujärvi s. a.).

4.1 Teokset ja artistit

Kuten kuvaajasta 1 voidaan nähdä, vuosina 2004 ja 2014 soitettiin suunnilleen yhtä paljon musiikkia. Vuonna 2004 kaikkiaan teoksia soi 1239 kpl ja vuonna 2014 1230 kpl. Muutos vuosien välillä näkyy (kuvaaja 1) siinä, paljonko eri teoksia ja eri artisteja soitettiin. Vuonna 2004 eri teoksia soi 605 kpl, mutta vuonna 2014 eri teosten määrä oli lähes puolittunut 393 kappaleeseen.

KUVAAJA 1. Teosten ja artistien määrät vuosina 2004 ja 2014

Myös eri artistien soitto väheni vuodesta 2004 vuoteen 2014. Vuonna 2004 eri artisteja soi 403 kpl ja vuonna 2014 311 kpl. Näistä luvuista (kuvaaja 1) on nähtävissä, että vuonna 2014 yhdeltä artistilta soi keskimäärin 1,3 teosta ja vuonna 2004 1,5 teosta per artisti, mikä tarkoittaa sitä, vuonna 2004 yhdellä artistilla oli useammassa tapauksessa enemmän kuin yksi teos soitossa. Esimerkiksi *Nightwish*iltä oli soitossa *Nemo*, *Wish I Had An Angel* ja kerran soivat myös *Sleeping Sun* ja *Ever Dream* ja *Sister Flo*'lla *They'd Better Build a Damn to Field Island*, *Bill And Jesus*, *Feathers*, *Four Souls*, *Guillotine*, *Rumbanova*, *Shortcuts* ja *White Noise*. *Sister Flo*:n teokset soivat kukin kuitenkin vain vähän, osa vain kerran.

30 soitetuinta (taulukko 1) kertoo paljon teosten rotaatiosta eli miten usein tietyt teokset soivat. Teosten rotaatio myös vaikuttaa huomattavasti monipuolisuuteen sitä kautta, että useammin soiva teos vie paikan toiselta teokselta.

Vuonna 2004 30 soitetuinta teosta (taulukko 1) soitettiin yhteensä 398 kertaa, mikä on 32 % kaikista soitetuista musiikista viikon aikana. Vuonna 2014 30 soitetuinta soivat yhteensä 513 kertaa, mikä on 41 % kaikista soitetusta musiikista.

Vilkon (2010, 143) tutkimuksen tuloksissa vuonna 2004 YleX:n 30 soitetuinta soi yhteensä 301 kertaa eli 46 % soitetusta musiikista. Tämä viittaa siihen, että prime timessa rotaatio on voimakkaampaa kuin ilta-aikaan, jonka musiikki on huomioitu omassa tutkimuksessani.

Vuodet 2004 ja 2014 eroavat 30 soitetuimman teoksen suhteen siten, että 2004 soitetuista vain 7 eniten soitettua teosta soi yli 15 kertaa (taulukko 1, soittokerrat). Vuonna 2014 yli 15 kertaa soi 20 teosta. Eniten soitettut teokset vuonna 2004 (Eminem: *Just Lose It* ja The Killers: *Somebody Told Me*) soivat 24 kertaa viikon aikana, mikä on enemmän kuin 2014 soitetuin teos (Ariana Grande: *Break Free* feat. Zedd), joka soi 23 kertaa tai toiseksi soitetuin teos (Calvin Harris: *Blame*), joka soi 22 kertaa. Nämä luvut tarkoittavat sitä, että vuonna 2004 vain kaksi eniten soivaa teosta soi vähintään kolme kertaa päivässä, kun taas vuonna 2014 eniten soivista teoksista neljä soi vähintään kolme kertaa päivässä.

TAULUKKO 1. 30 soitetuinta teosta vuosina 2004 ja 2014.

30 soitetuinta teosta 2004			30 soitetuinta teosta 2014		
Sijoitus	Artisti/Teos	Soittokerrat	Sijoitus	Artisti/Teos	Soittokerrat
1	Eminem/Just Lose It	24	1	Ariana Grande/Break Free feat. Zedd	23
2	The Killers/Somebody Told Me	24	2	Calvin Harris/Blame	22
3	Robbie Williams/Radio	17	3	Iggy Azalea/Black widow	21
4	Kwan/Unconditional Love	17	4	Echosmith/Cool Kids	21
5	CMX/Kauneus pettää	16	5	Icona Pop/Get lost	20
6	Avril Lavigne/My happy ending	16	6	Elastinen/Naurava kulkuri	20
7	Natasha Bedingfield/These Words	16	7	Janne Orden/Tuhatta (feat. Redrama)	20
8	Annie/Chewing Gum	15	8	Die Antwoord/Ugly boy	20
9	The 69 Eyes/Devils	15	9	Meghan Trainor/All About The Bass	19
10	Maroon 5/She Will Be Loved	15	10	Roope Salminen & Koirat/Biisonit	18
11	Destiny's Child/Lose My Breath	14	11	Taylor Swift/Shake It Off	18
12	Brian McFadden/Real To Me	14	12	Becky G/Shower	18
13	Jonna/Sateen Jälkeen	14	13	Kasmir/Iholla	17
14	Gwen Stefani/What You Waiting	14	14	Paleface/Snajaa feat. Tuomo	17
15	Rammstein/Amerika	13	15	Softengine/The Sirens	17
16	Sadetanssi/Ei sanaakaan	12	16	Haloo Helsinki!/Vihaan kyllästynyt	17
17	Jimmy Eat World/Pain	12	17	Fall Out Boy/Centuries	16
18	Green Day/American Idiot	11	18	David Guetta/Dangerous feat. Sam Ma	16
19	Ezkimo/Bla Bla Bla	11	19	Kendrick Lamar/i	16
20	Ciara/Goodies feat. Petey Pablo	11	20	Aurora/Kulkijan laulu feat. Juju	16
21	Poets Of The Fall/Lift	11	21	Jenni Vartiainen/Eden	15
22	Happoradio/Linnusta sammakoksi	11	22	One Direction/Steal My Girl	15
23	Eric Prydz/Call on me	10	23	Tiisu/Suomalaisen suurin riesa on sisu	15
24	Britney Spears/My Prerogative	10	24	Sigma/Changing	14
25	Nightwish/Wish I Had An Angel	10	25	Pharrel Williams/Come Get It Bae	14
26	The Streets/Dry Your Eyes	9	26	TJH87/Good life feat. Gamble & Burk	14
27	Nelly/Flap Your Wings	9	27	Isac Elliot/Tired of missing you	14
28	Dhani/Girl Talk	9	28	Nathaniel/You	14
29	Smak/Hallanvaara	9	29	Amaranthe/Drop dead cynical	13
30	Bomfunk Mc's/Hypnotic	9	30	Grimes/Go	13

Vertailukohdaksi soitetuimman teoksen toistoon voidaan nostaa nuorisokanavat NRJ ja The Voice. NRJ:llä vuonna 2004 eniten soinut teos soi 64 kertaa tutkimusjakson aikana (Vilkko 2010, 143) ja The Voicella suurin hitti saattoi vuonna 2009 Uimosen (2011, 196) haastatteleman musiikkipäällikkö Sami Virtasen mukaan soida jopa 40 kertaa viikossa.

30 soitetuimman artistin taulukosta (taulukko 2) nähdään, että tähtiajattelu eli yhden artistin suosiminen soittamalla tämän useampaa teosta, on enemmän voimassa vuonna 2004 kuin vuonna 2014. Usealla artistilla on vuonna 2004 soitossa vähintään kaksi teosta (taulukko 2). Eniten teoksia soitettiin Manboylta (15) ja Sister Flo'lla (9), jotka olivat esiintymässä keskiviikon YleX Livessä (kts. liite Ohjelmakaaviot). Muiltakin artisteilta, kuten The 69 Eyes (7) ja Robbie Williams (5), soitettiin useampaa teosta, mutta niille ei löydy erityistä selitystä ohjelmakaaviosta. Vuonna 2014, Softenginen viitti teosta lukuun ottamatta, yhdellä artistilla oli soitossa yksi tai kaksi teosta, mikä ei viittaa lainkaan tähtiajatteluun. Softenginen

useampaa teosta voidaan selittää sillä, että Softenginen albumi soi YleX:n viikon albumina tällä viikolla (Kenttämäa 2014).

TAULUKKO 2. 30 Soitetuinta artistia vuosina 2004 ja 2014.

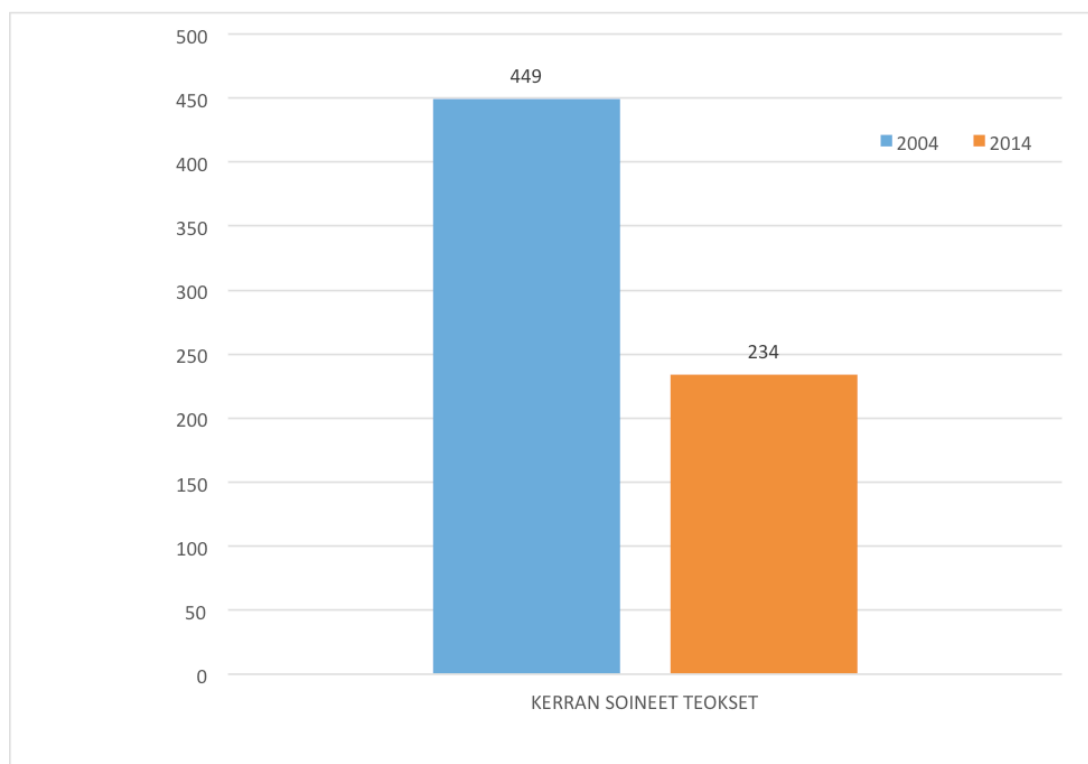
30 soitetuinta artistia 2004				30 soitetuinta artistia 2014			
Sijoitus	Artisti	Soittokerrat	Teokset kpl	Sijoitus	Artisti	Soittokerrat	Teokset kpl
1	The Killers	25	2	1	Softengine	26	5
2	Eminem	24	1	2	Ariana Grande	23	1
3	Manboy	23	13	3	Calvin Harris	22	1
4	The 69 Eyes	22	7	4	Echosmith	21	1
5	Robbie Williams	21	5	5	Iggy Azalea	21	1
6	Avril Lavigne	18	3	6	Haloo Helsinki	20	2
7	Rammstein	17	4	7	Die Antwoord	20	1
8	CMX	17	2	8	Elastinen	20	1
9	Annie	17	1	9	Icona Pop	20	1
10	Kwan	17	1	10	Janne Orden	20	1
11	Nightwish	16	4	11	Kasmir	19	2
12	Maroon 5	16	2	12	Meghan Trainor	19	1
13	Natasha Bedingfield	16	1	13	Paleface	18	2
14	Britney Spears	15	5	14	Becky G	18	1
15	Destiny's Child	15	1	15	Roope Salminen ja koirat	18	1
16	Sister Flo	14	9	16	Taylor Swift	18	1
17	Green Day	14	4	17	Fall Out Boy	17	1
18	Sadetanssi	14	3	18	One Direction	16	2
19	Brian McFadden	14	1	19	Aurora	16	1
20	Gwen Stefani	14	1	20	David Guetta	16	1
21	Jonna	14	1	21	Kendrick Lamar	16	1
22	Jonna Tervomaa	13	5	22	Nathaniel	15	2
23	Happoradio	13	2	23	Robin	15	2
24	Negative	13	2	24	Jenni Vartiainen	15	1
25	Maj Karma	12	3	25	Tiisu	15	1
26	Bomfunk Mc's	12	2	26	Amaranthe	14	2
27	Ciara	12	1	27	Isac Elliot	14	1
28	Eric Prydz	12	1	28	Pharrel Williams	14	1
29	Jimmy Eat World	12	1	29	Sigma	14	1
30	Apulanta	11	7	30	TJH87	14	1

30 soitetuimman teoksen kohdalla YleX alkaa olla vuonna 2014 (taulukko 2) lähellä kaupallisia kanavia. Vuonna 2004 Kiss FM soitti 30 soitetuinta teostaan 268 kertaa, mikä on 44 % kaikesta soitetuista musiikista (Vilkko 2010, 163). On tietysti otettava huomioon, että Kiss FM:n tulos on saatu 10 vuotta aikaisemmin, joten nykyinen tilanne The Voicella, joka Kiss FM nykyään on, voi olla kauempana YleX:n luvuista.

4.2 Soittolistan ulkopuoliset teokset

Soittolistan ulkopuolisiksi teoksiksi (kuvaaja 2) olen laskenut kaikki vain kerran soineet teokset, sillä toisto on olennainen osa soittolistaa. Jos teos ei soi viikon aikana kuin kerran, se mitä todennäköisimmin ei kuulu soittolistalle.

Kuvaajasta 2 nähdään, että vuonna 2004 kerran soineita teoksia oli 449, jolloin ne olivat kaikesta soitetusta musiikista 36 %. Vuonna 2014 kerran soineita teoksia oli vain 234 ja niiden osuus kaikesta soitetusta musiikista oli 19 %. Soittolistan ulkopuolisia teoksia on siis huomattavasti vähemmän vuonna 2014 kuin vuonna 2004. Tästä muutoksesta on nähtävissä, että soittolistamusiikki on suuremmassa osassa vuonna 2014 kuin 2004.

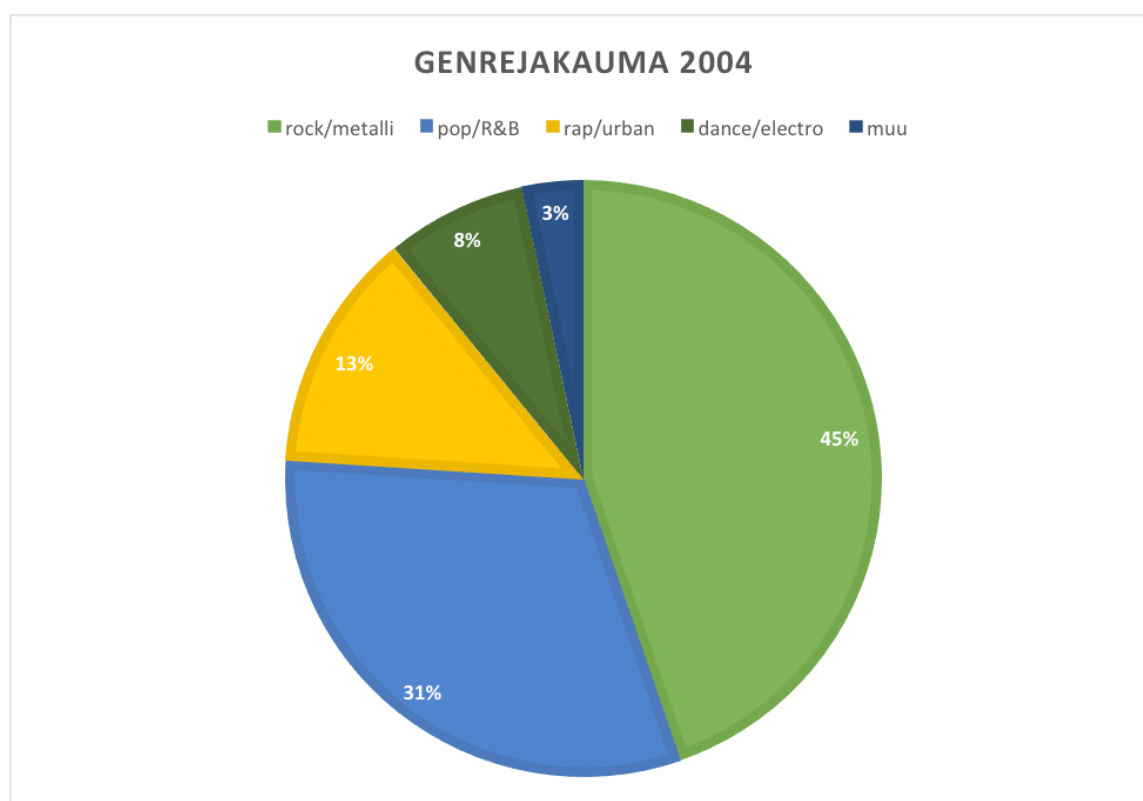
KUVAAJA 2. Kerran soineiden teosten määrät vuosina 2004 ja 2014.

Vertailukohtaa antamaan voidaan ottaa Vilkon (2010) tuloksista kaupalliset radiokanavat NRJ ja Kiss FM, jotka ovat molemmat täysverisiä formaattiradioita. Kerran soineita eli soittolistan ulkopuolisia teoksia NRJ:llä soi 10 % ja Kiss FM:llä 4 % (Vilkko 2010, 153, 163), mikä tarkoittaa, että vielä vuonna 2014 YleX on soittolistan ulkopuolisten teosten suhteen monipuolisempi kuin kilpailijansa 10 vuotta aiemmin.

Soittokertojen lisääntyminen eli kerran soineiden teosten vähenemisen trendi on myös nähtävissä Malinin (2006) pro gradu -tutkielman tuloksissa Lahden Radion soitetusta musiikista 2002–2004, jossa kerran soineita teoksia oli vuosi vuodelta vähemmän.

4.3 Genre

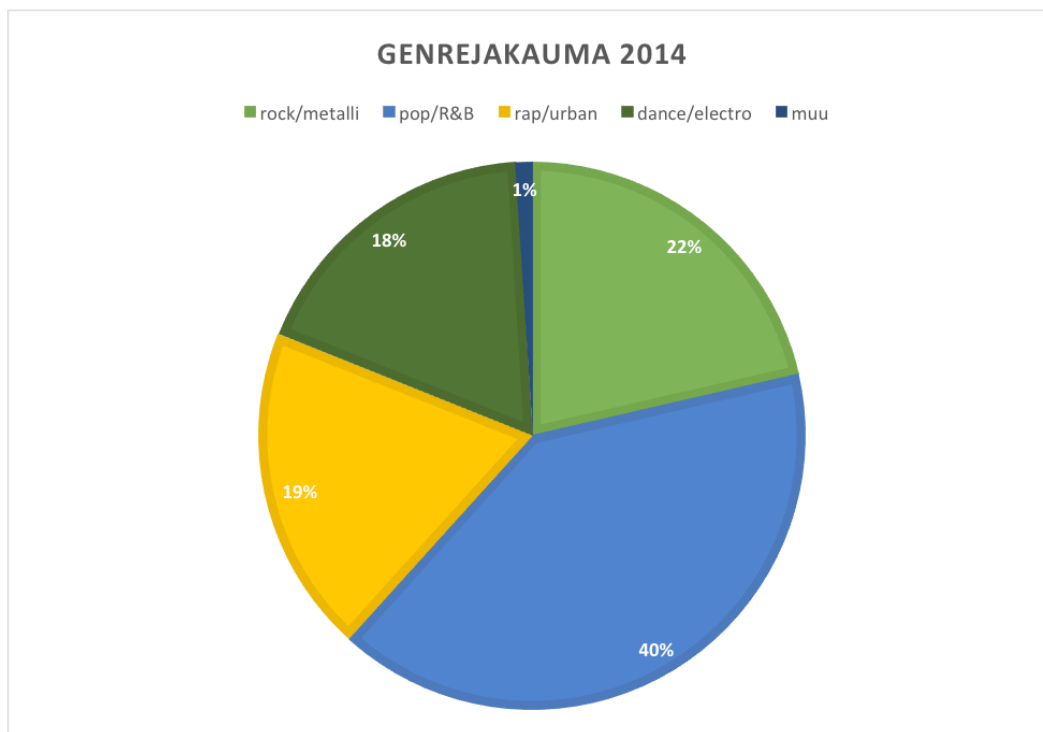
Vuonna 2004 genrejakauma ei ole kovin tasainen, kuten kuvaajasta 3 nähdään. 45 % soitetusta musiikista on rockia/metallia ja 31 % poppia/R&B:tä. Muita (dance/elektro 8 %, rap/urban 13 % ja muu 3 %) genrejä on näin ollen yhteensä 24 %. Jo se, että pelkkä rock/metalli kattaa lähes puolet soitetusta musiikista, ei anna kovin monipuolista kuvaa kanavan genrejakaumasta. Kun tähän lisätään popin/R&B:n osuus 31 %, ei monipuolisuudesta ole tietoaakaan. Saman on huomannut Vilkko (2010, 197) omassa tutkimuksessaan, jossa YleX soitti vuonna 2004 50 % rockia prime timessa.

KUVAAJA 3. Vuoden 2004 genrejakauma.

Vuonna 2014 genrejakauma (kuvaaja 4) on hieman tasaantunut verrattuna vuoteen 2004. Suurimmaksi genreksi on noussut pop/R&B 40 %:lla. Muut genret ovat jakaantuneet melko tasaisesti: rock/metalli 22 %, rap/urban 19 %, dance/elektro 18 %. Muita, näihin genreihin mahtumattomia on vain 1 %. Pop/R&B on kuitenkin ylitse muiden, joten se ei anna kuvaa monipuolisuudesta tasaisesti jakautuneiden genreosuuksien suhteen.

KUVAAJA 4. Vuoden 2014 genrejakauma.

Ala-Fossi (2006a) painottaa monipuolisuudessa juuri genrejen jakautumista. Monipuoliseksi hän omasta tutkimuksestaan nimeää Sävelradio-kanavan, joka soitti yhdeksää eri genreä, joista yhden osuus oli enintään 28,8 % (iskelmä) (Ala-Fossi 2006a, 48). Vähiten monipuoliseksi Ala-Fossi (2006a, 105, 129) toteaa Radio On:in ja Radio Majakan, jotka molemmat soittivat vain kolmea genreä, joista Radio On:illa soitettiin eniten poppia (84,3 %) ja Radio Majakalla iskelmää (96,1 %).

4.4 Teosten alkuperä ja esittäjän sukupuoli

Soitettujen teosten alkuperä jakaantui vuonna 2004 siten, että soitetusta musiikista 35 % oli kotimaista ja 65 % ulkomaista. Ulkomaista musiikkia soitettiin siis huomattavasti enemmän kuin kotimaista musiikkia.

Vuosi 2014 ei juuri eroa vuodesta 2004, sillä kotimaisen musiikin osuus oli 37 % ja ulkomaisen musiikin osuus 63 %. Ero ulkomaisen ja kotimaisen musiikin välillä on kaventunut kahdella prosentilla verrattuna vuoteen 2004, mikä käytännössä tarkoittaa, että vuonna 2014 ulkomaisia teoksia on soinnut 25 kpl vähemmän ja kotimaisia teoksia 12 kpl

enemmän. Muutoksesta ei siis voida puhua, sillä ero vuosien välillä on niin pieni, että se voi olla myös sattumaa.

Uimosen (2011) esittää tutkimuksessaan, että kotimaisen musiikin vähentyminen kaupallisilla kanavilla (hänen tutkimuksessaan Radio Sata, Radio City ja Kiss FM) on ollut yleinen trendi 90-luvulta 2000-luvulle, etenkin prime timessä. Hänen tuloksistaan selviää että, kotimaista musiikkia soitettiin koko vuorokauden aikana, mutta prime timesta se alkoi vähentyä (Uimonen 2011, 187–189).

Miesten ja naisten esittämän musiikin osuus jakaantui vuonna 2004 siten, miesten esittämä musiikki täytti 73 % kaikesta viikon aikana soitetusta musiikista. Naisten esittämän musiikin osuudeksi jäi tällöin 27 % eli vain reilu neljäsosa.

Vuonna 2014 naisten esittämä musiikin osuus nousi 33 %:iin ja miesten esittämän musiikin osuus oli enää 67 %. Ero on kaventunut kuudella prosentilla, mikä tarkoittaa käytännössä naisten esittäneen 73 teosta enemmän ja miesten 80 teosta vähemmän kuin vuonna 2004. On mahdollista, että eri sukupuolten esittämän musiikin prosentuaalista eroa on tietoisesti lähdetty kaventamaan monipuolisuuden saavuttamiseksi.

Monipuolisuuden muuttumisesta ei voida puhua teosten alkuperän tai esittäjän sukupuolen suhteen, johtuen erojen pienuudesta. Kuitenkin sukupuolen suhteen voidaan melkein sanoa, että monipuolisuus on lisääntynyt vuodesta 2004 vuoteen 2014.

5 PÄÄTÄNTÖ

Tutkimukseni tavoite oli selvittää, miten YleX-kanavalla soitettu musiikkitarjonta on monipuolisuudeltaan muuttunut kun verrataan vuosia 2004 ja 2014. Hypoteesini oli, että monipuolisuus on vähentynyt vuodesta 2004 vuoteen 2014. Tuloksista nähdään, että eri artistien ja teosten määrät ovat vähentyneet ja soittolistan ulkopuolisia teoksia soitetaan vähemmän kuin aikaisemmin. Monipuolisuus on siis vähentynyt. Genrejen jakautumisen, kotimaisten ja ulkomaisten teosten ja naisten ja miesten esittämän musiikin suhteen monipuolisuus ei ole muuttunut. Näiden osalta tulokset eivät juurikaan vuosien välillä eroa. Ainoa mahdollinen monipuolisuuden lisääntyminen vuodesta 2004 vuoteen 2014 löytyy naisten esittämän musiikin osuuden kasvusta ja tähtiajattelun vähenemisestä.

Tutkimukseni tulokset genreistä eivät antaneet kovin kuvaavia tuloksia monipuolisuuden muuttumisesta, sillä vuosien välinen ero ei ollut yksiselitteinen. Verrattuna Ala-Fossin (2006a) tuloksiin monipuolisuus ei genren suhteen toteudu kumpanakaan vuonna hyvin. Vuosi 2014 on hieman monipuolisempi, mutta vaadittaisiin lähempää analyysia eri artistien määrästä genrejen sisällä, jotta se voitaisiin todeta monipuoliseksi.

Kotimaisen musiikin vähyys YleX:llä ei ole tavatonta, kun verrataan tuloksia kaupallisiin kanaviin. Kotimaista musiikkia on nimittäin soitettu kaupallisilla kanavilla koko ajan entistä vähemmän (Uimonen, 2011). Syitä ulkomaisen musiikin ylivaltaan voidaan etsiä ensiksi taloudellisesta tilanteesta, sillä taloudelliset seikat usein ohjaavat radioissa soitettua musiikkia. Ulkomainen ja kotimainen musiikki ovat erihintaisia (Uimonen 2009, 81). Soitetusta musiikista maksetaan tekijänkorvausmaksuja Teostolle ja Gramexille. Eri kappaleilla on eri korvauskategorioita, joiden mukaan kanava voi suunnitella menojaan. Kanava pääsee halvimmalla kun se soittaa esimerkiksi Yhdysvaltalaisista musiikkia, sillä Yhdysvallat ei kuulu Rooman sopimuksen piiriin, joten siellä tuotettu musiikki on vapaa Gramex-korvauksista. (Kemppainen 2001, 228; Gramex s. a.)

Toiseksi syy voi löytyä nuorison musiikkimausta. Englanninkielisen musiikin suurimpia kuluttajia Suomessa ovat nimittäin nuoret ja nuoret aikuiset (Syrjälä 2009, 191). Pohjoismaisissa radioissa nuorisolle soitetaan paljon ulkomaista musiikkia, sillä

nuorisokulttuuri on perusteiltaan angloamerikkalaista (Kemppainen 2001, 227). Tämä vaikuttaa YleX:n suhteellisesti pienempään kotimaisuusasteeseen kuin vanhemmille suunnatuilla kanavilla, kuten esimerkiksi Radio Suomi -kanavalla, jossa Heikkilän (2012) mukaan soitetun musiikin kotimaisuusaste oli vuonna 2012 55 %.

Myös miesten esittämän musiikin ylivalta tuloksissani on yhtä ilmeinen kuin ulkomaisen musiikinkin. Formaattiradioon ei kuitenkaan kuulu erityisemmin nais- tai miesartistien suhteellinen sääntely. Koska formaattiradiot haluavat tavoittaa paljon kuulijoita, kanava voi lisätä miesten esittämän musiikin suhteellista osuutta jos se kokee sen tuovan lisää miespuolisia kuulijoita ja kuulijoita yleensä.

Musiikin erikoisohjelmien lopettaminen on vaikuttanut suuresti monipuolisuuden vähenemiseen vuodesta 2004 vuoteen 2014. Vuonna 2004 YleX esitti valitun viikon jokaisena päivänä musiikin erikoisohjelmia, kuten *100 %*, *Ringo's Soundsystem*, *Kitarama*, *X-ryhmä*, *Metalliliitto* ja *Kuun lapset*. Näissä ohjelmissa soinutta musiikkia ei soitettu muuten kyseisen viikon aikana. Vuonna 2014 erikoisohjelmat ovat laskettavissa yhden käden sormilla: Uuden musiikin aamu- ja iltavuorot, joissa soitettua musiikkia osittain toistettiin viikon aikana, *Parasta ennen!*, *DJ Orion* ja *YleX toiveet*. Syyksi erikoisohjelmien lopettamiseen voidaan esittää rahaa (kts. luku 2.2.2). Erikoisohjelmat eivät YleX:n entisen ohjelmapäällikön Jyri Kataja-Rahkon (2012) mukaan menestyneet enää viimeisinä vuosinaan tarpeeksi hyvin. Erikoisohjelmat lisäävät eri artistien ja eri teosten esille pääsyä sekä soittolistan ulkopuolisten teosten määrää. YleX soitti vuonna 2014 erikoisohjelmien tilalla ilta-aikaan samaa soittolistamusiikkia kuin päivälläkin, mikä esimerkiksi nosti 30 soitetuimman teoksen osuutta.

Formaattiradio ja monipuolisuus kulkevat harvoin käsi kädessä, sillä suuri yleisö kuuntelee mieluummin sille ennalta tuttua musiikkia. Vaikka YleX:llä soitetun musiikkitarjonnan monipuolisuus on vähentynyt, se on kuitenkin kaupallisia kanavia monipuolisempi, kuten esimerkiksi Vilkon (2010) tulokset osoittavat. Voin siis todeta, että YleX ei ole omaksunut formaattiajattelua samassa mitassa kuin kaupalliset, mikä on nähtävissä etenkin kappaleiden toiston suhteen, joka on kilpailijoilla paljon tiukempi. Yhtäläisyyksiä kaupallisten kanssa esiintyy jonkin verran, sillä YleX tuottaa lähetysvirtaa myös prime timen ulkopuolella, mikä on Syrjälän (2009, 176) mukaan ominaista kaupallisille formaattiradioille. Monipuolisuus on

YleX:n valtti, sillä voidaan olettaa, että kaupallisten kanavien monipuolisuus ei ole ainakaan lisääntynyt vuosien saatossa

Kuten aiemmin totesin, YleX:n tehtävä on vaikea, sen tasapainoillessa lähettäjä- ja vastaanottajakeskeisyyden välissä. YleX on hyvä säilyttää, sillä kaupalliset kanavat eivät tule tarjoamaan monipuolista sisältöä nuorille. YleX:n ei kannata siirtyä täyteen lähetyvirtaan, eikä irrottautua täysin soittolista-ajattelusta, sillä valtavirtaa on esitettävä ja tiedettävä, mitä siihen kuuluu, jotta sille voidaan esittää vaihtoehtoja.

Tutkimukseni tuloksia ei voida yleistää YleX:n ulkopuolelle. Se on ainoa Ylen kanavista, joka julkisesti toteaa käyttävänsä soittolistaa (Syrjälä 2009, 183–184), joten tulokset eivät päde Ylen muihin radiokanaviin. YleX eroaa myös kaupallisista kanavista julkisen palvelun tehtävänsä ja rahoituksensa vuoksi, joten tuloksia ei voi yleistää myöskään niihin.

Tutkimuksen mahdolliset virhepaikat löytyvät aineistosta ja sen analysoinnista. Inhimillinen virhe analysoinnissa ja tietojen kirjaamisessa on aina mahdollinen. En ole voinut myöskään tarkistaa Yleltä toimitetun aineiston todenmukaisuutta. Olisi avaavaa tutkia tarkemmin eri monipuolisuuden muuttujien sisältöjä, kuten kuinka monen artistin soitolla kotimaisuusaste on toteutunut tai miten paljon yksittäinen naisartisti vaikuttaa naisten suhteellisen esiintymisen prosenttiin. Tarkemmalla analyysillä pääsisi lähemmäs oikeaa monipuolisuuden tilannetta.

Myös genrejaotteluni voi vaikuttaa tuloksiin. Eri genrejen yhdisteleminen isommiksi ryhmiksi saattaa aiheuttaa, ettei genrejen jakautuminen ole täysin pitävä. Jos jaottelussa olisi huomioitu erikseen vaikka R&B tai punk, jotka nyt sulautin isompaan kokonaisuuteen johtuen vähäisestä esiintymisestä, voisi tulos muuttua. Jatkon kannalta ajateltuna olisi kiinnostavaa tehdä genrejaottelusta tarkempi. Tässä tutkimuksessa tarkempi jaottelu ei ollut mahdollinen aikataulun vuoksi.

Jatkossa olisi mielenkiintoista tutkia YleX:ltä useampaa vuotta ja verrata vuosien välistä prime timea ja koko vuorokautta keskenään, sekä näiden kahden eroavaisuuksia vuosien välillä. Kiinnostavaa olisi selvittää, löytyykö YleX:n ajalta tiettyä vuotta, jolloin

monipuolisuus olisi huomattavasti muuttunut. Tästä tutkimuksesta ei nimittäin selviä mitä kaikkea valitsemieni vuosien välillä on tapahtunut.

LÄHTEET

- Ala-Fossi, M. (2006a). *Toimiluvanvarainen radiotarjonta 2005: Yksityisten ja analogisten radiokanavien sisältötarjonta 16 suomalaiskaupungissa*. Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja 4/2006. Helsinki: LVM.
- Ala-Fossi, M. (2006b). Yhä enemmän sitä samaa: miksi kaupalliset radiokanavat samankaltaistuvat? Teoksessa Ruusunoksa, L. (toim.), *Journalismikritiikin vuosikirja 2006* (s.126–137). Vammalan Kirjapaino Oy.
- Alm, A. & Salminen, K. (1992). *Toosa soi: musiikki radion kilpailuvälineenä*. Helsinki: Yleisradio.
- Hellman, Heikki. (2001). Diversity - An End in Itself. Developing a Multi-Measure Methodology of Television Programme Variety Studies. *European Journal of Communication*. Vol 16 (2). 181–208.
- Hellman, H. (2010). Täysi vai täydentävä palvelu? Teoksessa Leppänen, A., Heino, T-E. & Mäntymäki, E. (toim.), *Yleisradio median murroksessa*. Tampere: Vastapaino.
- Barnard, S. (2000). *Studying radio*. London: Arnold.
- van Cuilenburg, J. (2000). On Measuring Media Competition and Media Diversity: Concepts, Theories and Methods. Teoksessa Picard, Robert G. (toim.), *Measuring Media Content, Quality, and Diversity: Approaches and Issues in Content Research*. (s. 51–84). Turku: Turku School of Economics and Business Administration, Business Administration and Development Centre, Media Group.
- Kemppainen, P. (2001). *Radion murros: julkisradioiden suuri kanavauudistus Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa*. Helsinki: Helsingin yliopisto, viestinnän laitos. Väitöskirja.
- Kemppainen, P. (2009). Reporadiosta Rockradioon. Teoksessa Kurkela, V. (toim.), *Musiikki tekee murron: tutkimuksia sävel- ja hittiradioista*. Tampere: Tampereen yliopiston musiikintutkimuksen laitos.
- Kivikuru, U. (1994). Kansainvälinen viestintä: Lavenevan mediasfäärin täyttöä ja tulkintaa. Teoksessa Timonen, P. (toim.), *Ihmiset, mediat ja merkitykset*. Viestinnän laitoksen julkaisuja 2B/1/94. (s. 7-34). Helsinki: Helsingin yliopisto.
- Kurkela, V. & Uimonen, H. (2007). Usko, toivo ja petollinen rakkaus. Rock-kulttuuri ja suomalaisen radiopolitiikan muutos. Teoksessa Mantere, M. & Uimonen, H. (toim.),

- Etnomusikologian vuosikirja 19 (2007)*. (s.9-28). Helsinki: Suomen etnomusikologinen seura.
- Kurkela, V. (2009). *Musiikki tekee murren: tutkimuksia sävel- ja hittiradioista*. Tampere: Tampereen yliopiston musiikintutkimuksen laitos.
- Malin, V. (2006). *Mitä maakuntaradiossa soi: Lahden Radion musiikki ennen ja jälkeen radiouudistuksen*. Jyväskylän yliopisto, viestintätieteiden laitos. Pro gradu.
- McQuail, D. (1992). *Media Performance: Mass Communication and the Public Interest*. London: Sage.
- Paikallisradiotutkimus I*. (Paikallisradiokokeilun seurantatutkimus) Liikenneministeriön julkaisuja 1/87. Helsinki: Liikenneministeriö.
- Paikallisradiotutkimus II*. Liikenneministeriön julkaisuja 15/89. Helsinki: Liikenneministeriö.
- Purhonen, S. (2014). *Suomalainen maku: Kulttuuripääoma, kulutus ja elämäntyylien sosiaalinen eriytyminen*. Helsinki: Gaudeamus.
- Salokangas, R. (1997). *Yleisradion historia: 2. osa. 1949–1996: aikansa oloinen*. Helsinki: Yleisradio.
- Silvo, I. (1998). *Julkisen palvelun yleisradiotoiminta, arvot ja tietoyhteiskunta*. Teoksessa Vakkilainen, M. (toim.), *Yleisradiotoiminta tietoyhteiskunnassa*. (s. 3-9). Helsinki: Sitra.
- Syrjälä, T. (2009). *Suitsitut sävelet. Julkisradion musiikin sääntely Suomessa, Englannissa ja Kanadassa*. Teoksessa Kurkela, V. (toim.), *Musiikki tekee murren: tutkimuksia sävel- ja hittiradioista*. (s. 175–193). Tampere: Tampereen yliopiston musiikintutkimuksen laitos.
- Uimonen, H. (2008). *Kun kuulen tangon hiljaisen. Radiomusiikin muutos ja tutkimuksen metodologiset haasteet*. Teoksessa Keinonen, H.; Ala-Fossi, M. & Herkman, J. (toim.), *Radio- ja televisiotutkimuksen metodologiaa: näkökulmia sähköisen viestinnän tutkimiseen*. (s. 48- 63). Tampere: Tampere University Press.
- Uimonen, H. (2009). *Lännen malliin: Radio Sata ja 1990-luvun musiikkiradiouudistus*. Teoksessa Kurkela, V. (toim.), *Musiikki tekee murren: tutkimuksia sävel- ja hittiradioista*. (s. 61–84). Tampere: Tampereen yliopiston musiikintutkimuksen laitos.
- Uimonen, H. (2011). *Radiomusiikin rakennemuutos: kaupallisten radioiden musiikki 1985–2005*. Tampere: Tampere University Press.

Vilkko, A. (2010). *Soittolistan symbolinen valta ja vallankäytön mekanismit: Tutkimus viiden radioaseman formaatista ja musiikkitarjonnasta*. Tampereen yliopisto. Tampereen Yliopistopaino Oy. Väitöskirja.

Elektroniset lähteet

- Finnpanel. (2014). Kansallisen radiotutkimuksen tuloksia: tavoittavuudet ja kuuteluun käytetty aika. Haettu 12.11.2014 osoitteesta <http://www.finnpanel.fi/tulokset/radio/krt/viimeisin/tavoittavuus.html>
- Gramex. (s. a.). Gramex-suojatut äänitteet: RS-maat. Haettu 5.3.2015 osoitteesta http://www.gramex.fi/fi/musiikin_kayttasopimukset/mediakaytta_ja_av-tuotanto/suojattu_musiikki/rs-maat
- Heikkilä, M. (2012). Ylellinen seminaari. Haettu 5.3.2015 osoitteesta <http://www.elvisry.fi/artikkeli/ylellinen-seminaari>
- Kataja-Rahko, J. (12.1.2012). “Ne lopetetaan niin kuin moni muukin hyvä ohjelma!”. [Blogikirjoitus]. Haettu 19.3.2015 osoitteesta <http://blogit.yle.fi/avoin-yle/ne-lopetetaan-niin-kuin-moni-muukin-hyva-ohjelma>
- Kenttämää, J. (2014). Ylex, viikon albumi: Softenginen debyyttialbumi aseistaa bändin kansainväliseen läpimurtoon. Haettu 17.3.2015 osoitteesta http://yle.fi/ylex/uutiset/softenginen_debyyttialbumi_aseistaa_bandin_kansainvaliseen_lapimurtoon/3-7546277
- Puljujärvi, P. (s. a.). YleX, musiikki: Soittolista FAQ. Haettu 24.11.2014 osoitteesta <http://ylex.yle.fi/musiikki/soittolista-faq>
- YLE. (2002). Ylen tiedotteet 2002. Haettu 29.9.2014 osoitteesta <http://avoinyale.fi/www/kuvat/Tiedotteet2002.pdf>
- YLE. (2004). Vuosikertomus 2004: Ylen radiokanavien profiilit ja tunnusluvut. Haettu 16.3.2015 osoitteesta http://yle.fi/yleisradio/sites/default/files/yle_vuosikertomus_2004.pdf
- YLE. (2011). Yleisradion Vuosikertomus 2011. Henkilöstö: Yksilösuorituksia ja tiimityötä. Haettu 16.3.2015 osoitteesta <http://yle.fi/yleisradio/vuosikertomukset/vuosikertomus-2011/henkilosto-yksilosuorituksia-ja-tiimityota>

- YLE. (2012). Vuosikertomus: YLEn vuosi 2012. Yleisradio. Haettu 16.3.2015 osoitteesta http://yle.fi/yleisradio/sites/default/files/attachments/yle_vuosikertomus_2012.pdf
- YLE. (2013a). Ylen vuosi ja vastuuraudit: Median trendit. Haettu 16.3.2015 osoitteesta <http://yle.fi/yleisradio/vuosikertomukset/ylen-vuosi-2013/median-trendit>
- YLE. (2013b). Tilinpäätös 2013. Haettu 16.3.2015 osoitteesta http://yle.fi/yleisradio/sites/yleisradio/files/attachments/yle_tilinpaatos_2013_0.pdf
- YLE. (2014). Tasekirja 2014. Haettu 16.3.2015 osoitteesta http://yle.fi/yleisradio/sites/yleisradio/files/attachments/yle_tilinpaatos_2014.pdf

LIITTEET

Ohjelmakaaviot YleX

2004 18.10.–24.10., vko 43

KLO	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai	
6:30	YleX aamu	YleX aamu	YleX aamu	YleX aamu	YleX aamu	Markku Heikkinen	Eve Mantu	
7:30						Kuun lapset	Kuun lapset	
8:00						YleX aamuremix	YleX aamuremix	
10:00	Ylex tänään	Ylex tänään	Ylex tänään	Ylex tänään	Ylex tänään	Pietarinkadun Oilers Go Go	Kromosomi X	
12:00						YleX viikonloppu	YleX viikonloppu	
14:00	YleX iltapäivä	YleX iltapäivä	YleX iltapäivä	YleX iltapäivä	YleX iltapäivä	Top 40. Suomen virallinen lista	Kanalasta kajahtaa	
16:00							Kanala	Kanala
18:00	X-ryhmä	X-ryhmä	X-ryhmä	X-ryhmä	X-ryhmä	Himotuimmat	Metalliliitto (Klaus Flaming)	
19:00							Top 40. Suomen virallinen lista. Uusinta	Top 40. Suomen virallinen lista. Uusinta
21:00	100%	Kalle Miettinen	Kitarama (Pekka Laine)	Kampus (Tuomas Rajala)	Peltsin levylaukku	Pietarinkadun Oilers Go Go. Uusinta	Top 40. Suomen virallinen lista. Uusinta	
22:00		DJ Orkidea	Ylex live					
22:30								
23:00	Ringo's Soundsystem				Klubi (Leena Lehtinen)			
24:00	Ylen yöradio	Ylen yöradio	Ylen yöradio	Ylen yöradio	Peltsin levylaukku	Peltsin levylaukku	Ylen yöradio	
0:30								
1:00								Solid Steel (Mr Scruff)
2:00								Ylen yöradio

Helsingin sanomat. (18.10.2004–24.10.2004). Radion ohjelmatiedot, YleX.

2014 20.10.–26.10., vko 43

Klo	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
6:30	YleX Aamu	YleX Aamu	YleX Aamu	YleX Aamu	YleX Aamu	YleX Aamuremix	Jälki-istunto remix
10:00	Uuden musiikin aamuvuoro	Uuden musiikin aamuvuoro	Uuden musiikin aamuvuoro	Uuden musiikin aamuvuoro	Uuden musiikin aamuvuoro	Uuden musiikin aamuvuoro	Uuden musiikin ratsia
11:00	Etusivu	Etusivu	Etusivu	Etusivu	Etusivu	YleX Himotuimmat	Jani Hellemaa & Aapo Rönkkö
13:00	Jälki-istunto	Jälki-istunto	Jälki-istunto	Jälki-istunto	Jälki-istunto	YleX Viikonloppu	YleX Viikonloppu
17:00	Uuden musiikin iltavuoro	Uuden musiikin iltavuoro	Uuden musiikin iltavuoro	Uuden musiikin iltavuoro	YleXPop EDM	YleX Toiveet	Supersunnun-tai
19:00	YleX Jatkot	YleX Jatkot	YleX Jatkot	YleX Jatkot			
20:00					Parasta ennen!	YleX Himotuimmat	YleX Jatkot remix
22:00	Yle Puhe	Yle Puhe	Yle Puhe	Yle Puhe	DJ Orion	Parasta ennen! (uusinta)	
23:00	YleX Encore	YleX Encore	YleX Encore	YleX Encore			YleX Encore
24:00	Yöradio	Yöradio	Yöradio	Yöradio	Yöradio	Yöradio	Yöradio

Helsingin sanomat. (20.10.2014–26.10.2014). Radion ohjelmatiedot, YleX.